

III 400878

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București
Cota III 400 878

LE ACADEMIEI ROMÂNE
MEMORIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE
SERIA III TOMUL XVI MEM. 23

VECHIMEA OMULUI PE PĂMÂNT
ȘI ÎN SPECIAL ÎN ROMÂNIA

DE

SAVA ATHANASIU
MEMBRU CORRESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE

Sedința dela 9 Mai 1941

B.C.U. "CAROL I" BUCUREȘTI

C250117

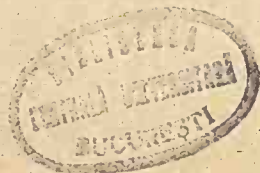
250117
Din toate cercetările făcute până acum rezultă că Omul a apărut în perioada cea mai nouă a istoriei geologice a pământului, adică la începutul Cuaternarului. Nu se cunoaște nicio urmă de prezența Omului din Pliocen.

Pentru a se cunoaște mai de aproape condițiunile de mediu sub care s'au desvoltat fazele culturale pe care le-a străbătut Omul dela starea primitivă până la înălțimea desvoltării sale de astăzi, cred necesar a da întâi câteva cunoștințe generale asupra perioadei Cuaternare.

Perioada Cuaternară începe dela stabilirea unei clime glaciare peste toată suprafața pământului și se continuă până astăzi. Durata ei este incomparabil mai scurtă decât a celorlalte perioade din istoria globului pământesc.

Fenomenul cel mai caracteristic din partea I-a a Cuaternarului, denumită epoca Diluvială sau Pleistocenă este întinderea enormă a ghețarilor, constatată nu numai în Europa și în America de Nord, ci și în alte Continente. Ar fi a III-a glaciațiune pe care o constatăm sigur în istoria pământului (Cambrian, Permian, Pleistocen).

Indată după sfârșitul Pliocenului clima se răcește progresiv și în munții înalți ai Scandinaviei iau naștere ghețari

RO 87

întinși, cari se unesc într'o masă de ghiată enormă ce acopere apoape toată Europa de Nord, ca o calotă glaciară continuă a căreia înfățișare devine asemănătoare cu aceea care acopere astăzi Groenlanda.

Calota glaciară din Europa de Nord se întindea din munții Scandinaviei peste Marea Nordului și Baltica, până în partea de Sud a Angliei și în Germania. Spre Est se întindea peste Kiew și Moscova, până în partea de Sud a Rusiei. Regiunile muntoase din partea de Sud a Europei ca Alpii, Pirineii, Carpații, Balcanii și Caucazul, erau acoperite de ghețari mult mai întinși decât cei actuali din Alpi. Grosimea maximă a calotei glaciare, în faza glaciațiunii principale, trecea de 1.000 m.

În partea II-a a perioadei cuaternare, denumită epoca Aluvială sau Holocenă, ghețarii se retrag, configurația actuală a reliefului se desăvârșește, se restabilește treptat clima actuală și fauna și flora capătă caracterul actual.

Depozitele Cuaternare sunt reprezentate prin morene glaciare, pietrișuri, nisipuri, loess, lehm, pe care le putem observa în terasele și albiile râurilor și care acoper cea mai mare parte din suprafața continentelor, atingând pe unele locuri o grosime însemnată. Invelișul de depozite cuaternare din Bărăgan atinge o grosime de 40 m, iar în șesul Bucureștilor este de peste 200 m.

În Germania de Nord grosimea maximă a depozitelor glaciare atinge 200 m și cuprind pietre șlefuite și scrijilate, argile și marne nisipoase nestratificate, cu blocuri eratice, caracteristice morenelor frontale, laterale și de fund, ca în ghețarii actuali.

În Germania de Nord, în Scandinavia și în Olanda, se pot distinge 3 orizonte de astfel de depozite glaciare, care cuprind o faună și o floră de climă rece, separate prin alte depozite neglaciare, de cele mai multe ori fluviatile, formate din pietrișuri și nisipuri stratificate, fluvio-glaciare, depuse de torențele provenite din topire la fruntea ghețarilor și care cuprind resturi de animale și plante de climă mai caldă.

Prin observațiunile stratigrafice asupra depozitelor cuaternare din regiunile neacoperite de ghețari din Europa de

Sud (Franța, Spania, ș. a.) și din partea de Sud a Americii de Nord, s'au constatat de asemenea strate cu o faună și floră de climă rece, alternând cu strate care cuprind o faună și floră de climă mai caldă. Exemplul cel mai caracteristic este acel din Grota Castillo de lângă Santander, pe coasta de Nord a Spaniei.

Din aceste observațiuni rezultă faptul important că clima rece și bogată în precipitații, care a favorizat întinderea ghețarilor, nu a durat neîntrerupt în tot timpul Pleistocenului, ci că atât în Europa, cât și în America de Nord au avut loc oscilații climaterice însemnate care au provocat înaintări și retrageri prin topire a ghețarilor. Se stabilește astfel faptul că în decursul epocii diluviale a avut loc o succesiune de faze cu climă mai rece, marcate prin întinderea ghețarilor, alternând cu faze de climă mai caldă, corespunzând la retragerea ghețarilor. Acest fapt formează fundamentul cronologic al Arheologiei epocii diluviale.

DIVIZIUNEA PLEISTOCENULUI SAU A DILUVIALULUI

Din toate cercetările făcute până acum asupra întinderii valurilor de morene glaciare frontale, precum și asupra succesiunii teraselor fluvio-glaciare din Alpi (Penck și Brückner) și mai ales după studiile recente din Olanda, s'a ajuns la concluziunea că în perioada pleistocenă se pot distinge 4 faze glaciare, separate prin 3 faze interglaciare.

Fazele glaciare au fost denumite de Penck și Brückner, începând cu cea mai veche: *Günz*, *Mindel*, *Riss* și *Würm*. Primele trei au fost date după numele unor afluenți ai Dunării din regiunea Ulm, iar denumirea de *Würm* după numele unui râu care curge la Vest de München.

Fazelor interglaciare, în care temperatura a fost ceva mai blândă decât cea actuală din Europa de mijloc, li s'au dat denumiri intermediare: 1. *Günz-Mindel*; 2. *Mindel-Riss* și 3. *Riss-Würm*. Trecerea dela o fază la alta a avut loc treptat. După o creștere a temperaturii până la un maximum a urmat din nou o scădere a ei, cu precipitații abundente care au avut ca rezultat o nouă fază glaciară.

FAZELE DE CULTURĂ ALE OMULUI DIN EPOCA DILUVIALĂ

Resturi fosile din scheletul omului diluvial se întâlnesc foarte rar, ceea ce s'ar explica sau prin faptul ca populația omenească era puțin numeroasă la început, sau prin aceea că corpurile oamenilor după moarte, nefiind îngropate, erau distruse în contact cu aerul sau devorate de animalele carnivore.

Mult mai des se întâlnesc însă uneltele de care se servea omul primitiv, fabricate din piatră, (cremene, silex), din obsidiană, din oase de cerb și de *Bos primigenius* și din coarne de cerb. Fără îndoială că și lemnul era întrebuințat ca armă de apărare ¹⁾.

După fazele de dezvoltare a industriei umane primitive s'a divizat Preistoria omenirii în Paleolitic, care aparține la Pleistocen sau Diluvial și în Neolitic, socotit la Holocen sau Aluvial. Cu întrebuințarea instrumentelor de metal (la început din bronz), începe epoca actuală.

Semnul cel mai sigur și ușor de recunoscut al existenței omului pe pământ este întrebuințarea focului, prin care omul devine independent de condițiunile nefavorabile din natura înconjurătoare.

Din perfecționarea treptată a instrumentelor întrebuințate deducem că, chiar dela începutul existenței sale pe pământ, omul se arată înzestrat cu scânteia divină a inteligenței. Condițiunile fizice nefavorabile sub care trăia l-au silit să reacționeze pentru a-și crea condițiuni mai favorabile vieții.

Până în timpul din urmă succesiunea fazelor culturale ale omului din Paleolitic erau sprijinite pe descoperirile făcute în localități situate în regiuni neacoperite de glaciațiunile diluviale, în special din Franța; de aceea și denumirile acestor faze sunt mai toate date după localități din Franța. Din această cauză încadrarea definitivă a fazelor culturale în sistemul fazelor glaciare și interglaciare nu era sigură. Descoperirile făcute de curând în Olanda (1939), într'o regiune acoperită de glaciațiunile diluviale, au contribuit mult la

¹⁾ Dezvoltarea industriei omului primitiv a fost foarte bine descrisă și frumos figurată de d-l Profesor Ion Simionescu în cele 3 broșuri din «Cunoștințe filosofice»: *Originea omului*, *Omul paleolitic* și *Omul neolitic*, apărute de curând.

clarificarea succesiunii fazelor culturale paleolitice din Europa. Prin studiile nouă ale lui Breuil, ale lui F. C. Bursch și ale altora s'au stabilit raporturile diferitelor faze culturale primitive cu diferitele faze glaciare, raporturi valabile astăzi pentru toată Europa.

Rezultatul cel mai important la care s'a ajuns prin aceste cercetări este că cele mai vechi urme de existența omului pe pământ coincid cu începutul Cuaternarului. Până acum se admitea că primele urme sigure de existența omului datează abia din faza interglaciară Riss-Würm, adică din partea mijlocie a Pleistocenului.

Cronologia fazelor cuaternare și a fazelor culturale corespunzătoare, după studiile lui Breuil este arătată în tabela următoare:

CRONOLOGIA FAZELOR CUATERNARE ȘI A FAZELOR CULTURALE

Faze cuaternare	Faze culturale
<i>Aluvial</i>	<i>Neolitic</i>
	<i>Paleolitic iândr</i>
<i>Postglaciar</i>	Azilian = Tardenoisian
<i>Würm II</i>	{ Magdalenean Solutrean Aurignacian
Ultima glaciațiune	
<i>Würm I</i>	
Incepe cu 98.000 ani în urmă	<i>Paleolitic vechiu</i>
<i>Riss-Würm</i>	Mustierian = Levalloisian târziu
<i>Riss</i>	Levalloisian mediu = La Micoque
Incepe cu 210.000 ani în urmă	Levalloisian vechiu
<i>Mindel-Riss</i>	Acheulean = Clactonian târziu
<i>Mindel</i>	Clactonian
Incepe cu 460.000 ani în urmă	Chellean = Abbevillian
<i>Günz-Mindel</i>	
<i>Günz</i>	
Prima glaciațiune	
Incepe cu 570.000 ani în urmă	Ipswichian

Pliocen. Etaj Levantin. Cu o faună și o floră care denotă un climat dulce și o umiditate abundentă, spre sfârșit clima se răcește treptat.

Fazele de cultură ale omului paleolitic se deosebesc pronunțat unele de altele după gradul de prelucrare a instrumentelor de Cremene, precum și prin formele uneltelor din oase. În toate se constată un progres treptat în modul de prelucrare și a alegerii materialului.

În *Chellean* sau *Abbevillian*, Ciocanul fără coadă (Faustkeil = Coup de poigne), care servea pentru armarea pumnului, era de formă neregulată și în mod grosier retușat, pe când în fazele de mai târziu forma devine mai regulată și retușările mai îngrijite. De asemenea în forma uneltelor mai mici, ca *lamele* (Klingenkulturen), provenite din așchiile rezultate la prelucrarea Ciocanului, se întâlnește o variație mult mai mare; grosiere la început, devin în Paleoliticul tânăr mai fine și cu forme mai variate, precum: lame fin crestate servind ca ferăstrău ¹⁾ sau cu vârful ascuțit în formă de sulă ori de săgeată, sau cu marginile tăioase, servind de cuțit, de răzători și a.

Același progres se constată și în prelucrarea uneltelor din os și din corn de cerb, din care se fabricau undițe, vârfuri de săgeți, sfredele și chiar ace cu gaură pentru vârît ața. Desenele găsite pe pereții peșterilor, unele colorate în roșu ori alb, figurile din lut, sculptura unui picior de unicopitat într'un corn de cerb și alte obiecte de artă din acest timp, sunt un reflex al îndemânării omului primitiv. Este de semnalat faptul important, constatat în Olanda, că uneltele întrebuințate de omul paleolitic erau potrivite cu mediul fizic în care trăia. Astfel culturile caracterizate prin întrebuințarea Ciocanului fără coadă (Faustkeilkulturen), se întâlnesc, pe cât se pare, numai în fazele interglaciare, pe când întrebuințarea lamelor sau a așchiilor (Klingenkulturen) se întâlnesc în fazele glaciare. De aceea se admite că aceste 2 feluri de culturi erau condiționate de diferența de climă. O climă umedă, bogată în păduri, cum era în fazele interglaciare, cerea întrebuințarea Ciocanului sau a Securii, pentru lupta cu animalele: Urs, Elefant, Bou, Cerb, Rinocer, Hienă și a.,

¹⁾ În comuna Ruginești, Putna, am găsit în 1940 o lamă de silix, mică, foarte fin crestată, care a putut servi ca cuțitaș ori ferăstrău și aparține la Paleoliticul superior probabil.

pe când clima mai rece din fazele glaciare împingea la vânat și cerea întrebuițarea instrumentelor apte pentru tăiere. Această ipoteză pare a fi întărită prin faptul că răspândirea Culturii Ciocanului se întâlnește mai mult în regiunile mai sudice decât acele caracterizate prin Cultura lamelor.

CAUZELE GLACIAȚIUNII DILUVIALE ȘI DURATA FAZELOR GLACIARE

Venim acum la problema cea mai grea de rezolvit, pusă ca titlu acestei comunicări.

Pentru a ne putea face o idee de vechimea Omului pe pământ, trebuie să cunoaștem vârsta fazelor glaciare și interglaciare, în care existența lui este dovedită. Rezolvirea acestei probleme stă însă în strânsă legătură cu cunoștința cauzelor care au provocat Glaciațiunile diluviale.

Cu toate cercetările făcute în această direcțiune, care ne interesează și mai mult din punct de vedere omenesc, plutim totuși în domeniul ipotezelor, ca de altfel în multe probleme mari științifice, când căutăm a cunoaște cauza fundamentală a fenomenelor.

Răcirea climei în Cuaternar a avut loc, cum am amintit mai înainte, pe toată suprafața pământului, cam în același timp și cu oscilațiuni. Cauzele care au provocat glaciațiunea diluvială trebuie deci să fie generale, influențând răcirea climei de pe întreaga suprafață a pământului, iar nicidecum cauze locale.

Pentru explicarea glaciațiunii diluviale s'au invocat mai multe cauze, unele terestre datorite fenomenelor ce se petrec pe pământ, altele extraterestre sau cosmice.

Printre cauzele invocate menționăm pe cele mai însemnate:

1. Mișcările de ridicare și de scoborîre ale scoarței pământului, care au produs Transgresiunile și Regresiunile marine. Mișcările de ridicare au putut să influențeze asupra scăderii temperaturii. O ridicare de 200 m a unei regiuni continentale ar provoca scăderea temperaturii medii anuale cu 1°C ; iar scoborîrea temperaturii medii, numai cu $2-3^{\circ}$, în regiunile nordice, ar fi suficientă pentru a explica glaciațiunea diluvială. Ridicarea sistemului muntos *hercinian* dela sfârșitul erei paleo-

zoice, corespunde cu glaciațiunea permiană, astfel cum ridicarea sistemului *alpin-himalaian* din Neogen ar corespunde glaciațiunii cuaternare.

2. Cauze geofizice generale, care se raportă la întreg pământul, ar fi putut provoca sau numai favoriza glaciațiunea. Printre aceste cauze cele mai însemnate sunt datorite la variabilitatea elementelor de mișcare a globului pământesc în jurul soarelui. Câteva exemple:

Variația oblicității axei pământului pe planul eclipticei. Planul orbitei terestre — ecliptica — face cu planul ecuatorului pământesc un unghi de $23^{\circ}27'$, deci axa de rotație a pământului — axa polilor — nu este perpendiculară pe planul eclipticei, ci face cu această perpendiculară un unghi de $23^{\circ}27'$, care actual *diminuează* pentru a crește în viitor. Când oblicitatea este mai mare diferența între anotimpuri este mai pronunțată și poate provoca glaciațiunea.

Precesiunea echinopțiilor. Direcția axei terestre nu rămâne fixă, ci descrie în jurul normalei la ecliptică un con circular. Prin aceasta se provoacă și deplasarea liniei echinopțiilor (intersecția ecuatorului cu planul eclipticei) către Vest cu 50—60 secunde pe an, de unde rezultă o variație în durata anotimpurilor. Perioada cu ierni mai lungi poate provoca glaciațiunea.

Variația excentricității eclipticei. Cum se știe, curba pe care o descrie pământul în jurul Soarelui este o elipsă care în decursul secolilor se apropie mai mult sau mai puțin de un cerc. Soarele ocupă unul din focarele acestei elipse. Excentricitatea eclipticei oscilează între un maximum și un minimum într'o perioadă de 21.000 de ani. La excentricitatea cea mai mare, diferența între anotimpuri este mai pronunțată, cum a trebuit să fie cu 11.000 de ani în urmă.

Tot în această categorie intră și părerea că descreșterea sau creșterea procentului de CO_2 din atmosferă ar fi putut provoca o variație a climei de pe suprafața pământului. O scădere simțită sub procentul actual de 0,03 ar provoca o creștere a cantității de căldură pe care pământul o pierde prin radiație, deci o răcire favorabilă precipitațiilor abundente și formării

ghețarilor. Cantitatea mai mare sau mai mică de CO_2 în atmosferă ar fi în legătură cu frecvența erupțiilor vulcanice.

Deplasările Continentelor, după ipotezele celebre ale lui Köppen și Werner, au fost de asemenea invocate ca o cauză a glaciațiunii diluviale și a glaciațiunilor din perioadele geologice trecute.

3. Cauze extraterestre sau cosmice. Fiindcă fenomenul glaciațiunii diluviale s'a simțit în același timp peste întreaga suprafață a pământului, s'a ajuns ușor la ideea că răcirea sa a fost provocată de cauze extraterestre sau cosmice.

Cantitatea de căldură care emană dela Soare ar putea să scadă temporar în unele împrejurări. Când petele solare sunt la maximum, radiațiunile solare scad în intensitatea lor. Perioada ipotetică cauzată de petele solare ar fi de 111 ani.

Perioada de revoluțiune a liniei nodurilor orbitei lunare, a revoluțiunii perigeului orbitei lunare și ale altor variații periodice ale elementelor de mișcare ale lunii în jurul pământului, ar putea influența asupra transgresiunilor oceanice mari și deci indirect și asupra răcirii climei.

Din toate aceste cauze invocate, niciuna nu ne dă o explicație satisfăcătoare, din toate punctele de vedere, asupra fenomenului glaciațiunii diluviale. Cauzele atribuite la variabilitatea elementelor de mișcare ale globului pământesc, precum și la deplasarea Continentelor, par a fi cele mai aproape de adevăr.

DURATA FAZELOR GLACIARE

În timpul din urmă s'a emis părerea¹⁾ că este o legătură între variațiile climaterice și transgresiunile mari oceanice, cauzată de variațiile geofizice și cosmice, despre care am amintit mai sus.

Fiindcă aceste variații sunt periodice și pot fi calculate în durata lor pe cale astronomică, se întrevide posibilitatea de a ne face o idee de durata epocelor glaciare.

¹⁾ Ed. Le Danois, *L'Atlantique. Histoire et Vie d'un Océan*, Paris, 1938. Puterea maximă a transgresiunilor cauzează multe catastrofe, cum au fost: diluviul biblic cu 6.000 de ani înainte de Chr., separarea Mării Roșii, scufundarea Egeidei prin care s'a stabilit comunicarea basinului Mediteranean cu depresiunea Arabo-Pontică — formarea Bosforului —, scufundarea Atlantidei ș. a.

Melan k o v i c i, sprijinindu-se pe aceste calcule astronomice, a încercat să stabilească cronologia variațiilor climatice din epocele geologice.

Pentru durata celor 4 glaciațiuni diluviale se dau cifrele următoare:

I-a Glaciațiune-Günz. Dela începutul ei, adică dela începutul Cuaternarului și până astăzi, 575.000 de ani.

II-a Glaciațiune-Mindel. 460.000 de ani.

III-a Glaciațiune-Riss. 210.000 de ani.

IV-a Glaciațiune-Würm I. 98.000 de ani.

Rezultă că între cele două glaciațiuni din urmă s'a strecurat un timp de 112.000 de ani, iar între I-a și a II-a glaciațiune 110.000 de ani. Media 111.000 de ani.

Marea fază interglaciară Mindel-Riss corespunde la o durată de 250.000 de ani, aproape de două ori mai lungă și ar reprezenta timpul de 207 secole ce corespunde la un jur complet al azimutului Periheliului.

Prin descoperirile făcute în timpul din urmă în Olanda ¹⁾ s'a stabilit existența omului încă din prima fază glaciară Günz.

Rezultă deci că vechimea omului pe pământ este de 575.000 de ani, mult mai mare decât 210.000 de ani, cum era admis până acum, când existența lui nu era sigur cunoscută decât abia din faza interglacială Riss-Würm.

Ca termen de comparație: Inceputul perioadei istorice, de când avem primele știri scrise, datează abia de 7.000 de ani. Preistoria omenirii este infinit mai lungă decât Istoria.

Omul a străbătut deci prin toate fazele glaciare și interglaciare, acomodându-se la condițiunile de traiu cele mai diferite din mediul care îl înconjura. Condițiunile grele ale vieții i-au dat impulsul spre progres.

În comparație cu vechimea apariției primelor urme de viețuitoare pe pământ, apariția Omului este un eveniment cu totul recent, cum trebuie să fie, deoarece el reprezintă ultimul termen al evoluției vieții animale pe pământ.

¹⁾ F. C. Bursch, *Die vorneolitischen Kulturen in den Niederlanden*. In revista olandeză «Geologie en Mijnbouw», Nr. 2, 1939.

Prin metodele radioactive s'au făcut încercări pentru calcularea vârstei globului pământesc, astfel ¹⁾:

Prin *metoda raportului Plumb Uran* s'a ajuns la rezultatul că dela apariția primelor urme de ființe viețuitoare din Era Protorezoică (Algonkian) au trecut 1.050 de milioane de ani, iar dela apariția Amfibienilor și Reptilelor din perioada Carboniferă 335 milioane de ani.

Prin *metoda Heliului*, calculele au dat: dela apariția primelor vertebrate — Pești — din Silurian, au trecut 226 milioane de ani; dela apariția primelor forme sigure de mamifere placentare dela începutul Erei Neozoice (Paleocen) 10 milioane de ani; din Oligocen 7 milioane, din Miocen 5,7 milioane și din Pliocen 1,5 milioane de ani.

Precizia acestor măsuri nu trebuie apropiată de aceea a măsurilor obișnuite din fizică. Ele ne arată însă *ordinul de mărime* pentru vârstele geologice. Față de calculele bazate pe alte metode mai vechi, rezultatele date prin metodele radioactive corespund mai bine concepțiilor geologice despre durata timpului cerută de evoluția continuă a vieții pe pământ.

PARADISUL TERESTRU

O problemă pusă în discuție este și aceea asupra situației «Paradisului terestru» adevărat a locului unde au apărut primii oameni.

Ideea răspândită până acum că locul de origină al umanității ar fi blocul continental asiatic (Tibetul, ori Mesopotamia (Iracul de astăzi), nu are nicio probă în sprijinul ei. Nu se cunosc forme humanoide fosile, primitive, în niciuna din aceste regiuni. După H. We in e r t ²⁾ regiunea, care satisface mai bine condițiunile cerute pentru geneza primă a Omului, a fost Valea Dunării din Europa centrală. Din această regiune sunt cunoscute forme fosile din Pliocen, ca *Dryopithecus rhenanus*, strămoșul Șimpanzeului de astăzi

¹⁾ Gh. Atanasiu, *Radioactivitatea și Geologia*. Revista științifică «V. Adamachi», Vol. XIV, Nr. 1, 1928, Iași.

²⁾ H. We in e r t, *L'Homme préhistorique*, tradus de George Montandon, pp. 30—38, Paris, 1939.

(*Anthropopithecus*) din care a derivat Omul. Regiunea nu a fost acoperită de ghețari în Pleistocen.

Fenomenul extraordinar al glaciațiunii poate că nu este terminat. Poate că trăim într'o fază interglaciară și ne îndreptăm spre o nouă fază glaciară. Ori poate că epoca glaciară a fost numai un eveniment trecător din istoria pământului și că acum el se îndreaptă spre condițiuni și mai favorabile pentru ființele viețuitoare care trăiesc la suprafața lui. Cine știe?

VECHIMEA OMULUI ÎN ROMÂNIA

Din cercetările, puține, făcute până acum asupra Paleoliticului din România ¹⁾ rezultă că urme de existența omului nu sunt sigur cunoscute decât din faza culturală Mustieriană, adică din timpul glaciațiunii Würm I, deci cam de 98.000 de ani. (Vezi tabela cronologică).

Descoperirile făcute în regiunile învecinate, Ucraina, Moravia ș. a., ne fac să sperăm că și în România se vor descoperi produse de ale omului din Paleoliticul inferior, fiindcă condițiunile fizice și biologice erau favorabile pentru dezvoltarea lui *Homo sapiens diluvialis* și a lui *Homo neanderthalensis*.

«Prima știre scrisă asupra regiunii ocupate astăzi de România se datorește lui Herodot, la 512 înainte de Cristos, când se vorbește de expediția lui Darius regele Perșilor, care în acel an a trecut cu armata sa uriașă prin Dobrogea ca să facă războiul Sciților dela Nordul Mării Negre. Cu această ocazie pomenește Herodot și despre Geți, strămoșii noștri, cari au îndrăsnit să se opună lui Darius».

«Epoca Bronzului începe în Dacia cam pe la 1800 a. Cr. și durează până la 700 a. Cr.».

«Epoca Fierului se socotește până pe la anul 50 după Cristos, cu câteva decenii înainte de domnia lui Decebal» ²⁾.

Am intrat deci în arena Istoriei mult mai târziu decât alte popoare civilizate. Ca termen de comparație semnalăm câteva evenimente din Istoria omenirii:

¹⁾ Comunicările: Prof. I. Simionescu, N. Moroșanu, Martin Roșca și Niculescu-Plopușor, asupra Paleoliticului de pe malul Prutului și al Nistrului, din Transilvania, din Dobrogea și din Oltenia.

²⁾ C. Giurescu, *Istoria Românilor*, 1935.

Arta egipteană începe cam cu 3.000 de ani înainte de Cr. Războiul Troian a avut loc cam pe la 1184 înainte de Cr. deci pe când România se afla încă în faza culturală din epoca Bronzului.

În decursul istoriei sale de 2.500 de ani neamul românesc a fost greu încercat de multe invazii sălbatice. Una dintre cele mai dureroase a fost aceea din anul din urmă, prin care ni s'a răpit $\frac{1}{3}$ din trupul Țării cu 3 milioane de Români.

Cu toate împrejurările grele prin care a trecut, neamul românesc și-a păstrat neatinsă unitatea sa etnică și alipirea strânsă de pământul pe care îl locuște.

Trecutul nostru ne dă dreptul să sperăm că și de astă dată granițele României Mari vor fi restabilite într'un viitor apropiat, prin o muncă ordonată și prin dragostea nețărmurită pentru neamul și pământul românesc.

VERIFICAT
2017

MONITORUL OFICIAL ȘI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI, 1941

VERIFICAT
2017

C 71.506

PREȚUL LEI 10.-